

تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان: بررسی مؤلفه‌ها، الگوهای اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن (مورد: مقایسه زنان شاغل و خانه‌دار ۲۰-۴۹ ساله شهر اصفهان)

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۰/۰۳

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۱۹

کد مقاله: ۳۳۱۳۱

محمدعلی زکی^۱

چکیده

زندگی پژوهی، یکی از موضوعات کاربردی در تحقیقات جامعه‌شناسی ایران معاصر تلقی شده که شامل تحقیقاتی بوده که به ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی افراد (برای نمونه معناداری زندگی، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی، سبک زندگی و مهارت‌های زندگی) می‌پردازد. رضایت زندگی یکی از مهم‌ترین شاخص‌های کیفیت زندگی اجتماعی و سلامت روانی محسوب می‌شود. رضایت از زندگی ارزیابی شناختی و آگاهانه فرد از کیفیت زندگی خود می‌باشد. زنان نیمی از ساختار اجتماعی ایران را به خود اختصاص داده‌اند. برخورداری زنان از رضایت زندگی بی‌شک در عرصه‌های مختلف نظام فردی، خانوادگی، فرهنگی و اجتماعی زنان تأثیر چشمگیر و شگرفی از خود بجا می‌گذارد. هدف تحقیق تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان در ایران (مورد: شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان، مؤلفه‌ها، الگوهای اجتماعی و همچنین بررسی نقش عوامل اجتماعی بر آن) خواهد بود. پژوهش حاضر تحقیقی پیمایشی و ابزار جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه چندبعدی رضایت زندگی هیوبنر (۲۰۰۱) بوده که ابزار مذکور پنج حوزه رضایت زندگی را موردسنجش قرار داده است. جامعه آماری کلیه زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان و نمونه آماری شامل ۳۸۴ زن در نظر گرفته شد. پژوهش نشان داده که تمامی پنج مؤلفه و همچنین کل رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان در سطح زیاد ارزیابی شده است. اگرچه وضع اقتصادی زنان تأثیری در رضایت از زندگی آنان نداشته ولیکن رضایت زندگی از زنان متأثر از وضع زناشویی گزارش شده است. رضایت زندگی زنان شهر اصفهان به‌طور جداگانه روابط معناداری منفی با پنج متغیر تحصیلات، طبقه اجتماعی، سن، درآمد و تعداد فرزندان و همچنین روابط معناداری با چهار متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی و بیگانگی اجتماعی داشته‌اند. نتایج تحلیل مسیر نشان داده که بیشترین عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان، به ترتیب اختصاص به هفت متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی، وضع زناشویی، تعداد فرزندان، بیگانگی اجتماعی و سن زنان داشته‌اند و در مجموع ۹۱ درصد تغییرات رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان را تبیین می‌کنند. وضع اقتصادی تأثیری در رضایت زندگی زنان نداشته و نوعی همگونی (تجانس) اجتماعی در رضایت زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان مشاهده شده است. از طریق چهار متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی و بیگانگی اجتماعی می‌توان موجبات افزایش رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان را فراهم نمود.

واژگان کلیدی: زنان، رضایت از زندگی، شاغل، خانه‌دار، شهر اصفهان